

Bruselj, 15. november 2021
(OR. en)

13243/21

CONOP 68
COARM 212
CODUN 47
CFSP/PESC 1005

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Sklepi Sveta o deseti pregledni konferenci pogodbenic Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja (NPT)

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o deseti pregledni konferenci pogodbenic Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja (NPT), ki jih je sprejel Svet na 3826. seji 15. novembra 2021.

**SKLEPI SVETA O DESETI PREGLEDNI KONFERENCI POGODBENIC POGODBE
O NEŠIRJENJU JEDRSKEGA OROŽJA (NPT)**

1. Svet pozdravlja prihodnjo deseto pregledno konferenco pogodbenic Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja (NPT) ter ponovno poudarja svojo neomajno podporo NPT kot glavnemu mejniku v globalnem sistemu neširjenja jedrskega orožja, bistveni podlagi za nadaljnje jedrsko razoroževanje v skladu s členom VI NPT in pomembnemu elementu pri razvoju uporabe jedrske energije v miroljubne namene v skladu s členom IV NPT. Ponovno poudarja, da Unija odločno podpira ohranjanje in krepitev strukture jedrskega razoroževanja, neširjenja jedrskega orožja in nadzora nad jedrskim orožjem. Trdno smo prepričani, da je večstranski pristop, ki temelji na pogodbah, najboljši način za ohranjanje in krepitev mednarodnega miru in varnosti.
2. Svet obžaluje neizogibno preložitev desete pregledne konference in poudarja dragoceni prispevek preglednih konferenc k izvajanju NPT.
3. Svet ponovno poudarja pomen vsesplošne uporabe NPT in poziva države, ki tega še niso storile, naj pristopijo k tej pogodbi kot države brez jedrskega orožja in v obdobju pred pristopom sprejmejo v njej določene pogoje. Priznava zgodovinske dosežke NPT pri omejevanju širjenja jedrskega orožja, spodbujanju sodelovanja na področju uporabe jedrske energije v miroljubne namene in znatnem zmanjšanju zalog jedrskega orožja v preteklih desetletjih. NPT ima trajno vrednost in njeno dosledno izvajanje je zdaj potrebno bolj kot kdaj koli prej.

4. Svet odločno podpira vse tri stebre NPT in bo še naprej spodbujal celovito, uravnoteženo in vsebinsko dosledno izvajanje akcijskega načrta pregledne konference iz leta 2010.

Poudarjamo, da je treba izpolniti vse obveznosti na podlagi NPT in zaveze s prejšnjih preglednih konferenc, vključno s potrebo po konkretnem napredku pri doslednem izvajanju člena VI, pri čemer je končni cilj popolna odprava jedrskega orožja. Odločeni smo, da si bomo prizadevali za varnejši in bolj zaščiten svet za vse v skladu s cilji iz zadevne pogodbe na način, ki spodbuja mednarodno stabilnost, mir in varnost. Svet pozdravlja prizadevanja držav članic EU za mobilizacijo politične volje in spodbujanje uresničevanja ciljev NPT z različnimi pobudami, kot je Stockholmska pobuda, v sedanjem preglednem ciklu.

5. V sedanjih varnostnih razmerah, ki jih zaznamujejo vse večje napetosti ter resne krize in izzivi na področju širjenja orožja, je treba obnoviti prizadevanja na področju razoroževanja, neširjenja orožja in nadzora nad orožjem. Svet poziva vse zadevne države, naj se vzdržijo vseh ukrepov, ki bi lahko dodatno zaostрили napetosti in ogrozili znatna zmanjšanja, dosežena po koncu hladne vojne. Preprečiti je treba novo jedrsko oboroževalno tekmo.
6. Svet želi poudariti, da so vse države podpisnice NPT skupaj in brez izjeme odgovorne za zagotavljanje izvajanja 64 ukrepov iz akcijskega načrta iz leta 2010.
7. Svet izpostavlja naslednja vprašanja:
 - svojo zavezanost spodbujanju jedrskega razoroževanja v skladu s členom VI NPT, zlasti s splošnim zmanjšanjem svetovnih zalog jedrskega orožja in ob upoštevanju posebne odgovornosti držav z največjimi zalogami jedrskega orožja;

- svojo podporo okrepljenemu dialogu, tudi o strateški stabilnosti, večji preglednosti in ukrepih za krepitev zaupanja, ki jih izvajajo države z jedrskim orožjem, da bi spodbudile nadaljnji napredek pri razoroževanju;
- koristi konkretnih prizadevanj v zvezi z zmanjševanjem strateškega in jedrskega tveganja ter s tem nujno potrebo, da vse zadevne države razpravljajo o praktičnih ukrepih v ta namen, se o njih dogovorijo in jih izvajajo;
- pomen večstranskega sodelovanja za napredek pri preverjanju jedrskega razoroževanja. Svet v zvezi s tem pozdravlja sklic skupine vladnih strokovnjakov v letu 2021, da bi preučili vlogo jedrskega preverjanja pri spodbujanju jedrskega razoroževanja. Pozdravlja tudi prispevek praktičnega sodelovanja, kot so štiristransko partnerstvo za jedrsko preverjanje in praktične vaje, kot so belgijska vaja v zvezi z merilnimi metodami za plutonij, francosko-nemška vaja za preverjanje jedrskega razoroževanja ter raziskave in predstavitve na področju metod za odkrivanje visoko eksplozivnega materiala, ki jih je izvedla Nizozemska v okviru Mednarodnega partnerstva za preverjanje jedrskega razoroževanja. Čeprav preverjanje ni cilj samo po sebi, bi nadaljnji razvoj mednarodnega sodelovanja v zvezi z instrumenti za preverjanje jedrskega razoroževanja pomagal pri uresničitvi in ohranjanju sveta brez jedrskega orožja;
- svoj poziv k takojšnjemu začetku in čimprejšnjemu zaključku pogajanj v okviru Konference o razorožitvi za pogodbo o prepovedi proizvodnje cepljivih snovi za uporabo v jedrskem orožju ali drugih eksplozivnih telesih, ter dejstvo, da lahko podpre začetek pogajanj v skladu z dokumentom CD/1299 in v njem opredeljenim mandatom. Dokler ne bo začela veljati prihodnja pogodba o prepovedi proizvodnje cepljivih snovi, Svet poziva vse zadevne države, naj razglasijo in ohranijo takojšen moratorij na proizvodnjo cepljivih snovi za jedrsko orožje ali druge jedrske naprave.

8. Svet pozdravlja dogovor med Združenimi državami in Rusko federacijo o podaljšanju pogodbe Novi START za nadaljnjih pet let. Unija pogodbi Novi START pripisuje velik pomen in jo šteje za ključni prispevek k mednarodni in evropski varnosti. Zmanjšanje nameščenega strateškega jedrskega orožja v okviru pogodbe Novi START, okrepljeno z zanesljivim mehanizmom za preverjanje, s splošnim zmanjševanjem svetovnih zalog nameščenega jedrskega orožja prispeva k izvajanju člena VI NPT. Svet poudarja, da je treba ohraniti in dodatno okrepiti postopke nadzora nad oborožitvijo, razoroževanja in neširjenja orožja. Ob opozarjanju na obveznosti vseh držav z jedrskim orožjem, ki izhajajo iz člena VI NPT, poudarjamo, da imata državi z največjimi zalogami jedrskega orožja posebno odgovornost za jedrsko razoroževanje in nadzor nad oborožitvijo. Svet ju spodbuja, naj si prizadevata za nadaljnje zmanjšanje svojih zalog orožja, tako strateškega in nestrateškega kot nameščenega in nenameščenega jedrskega orožja, ter za nadaljnje razprave o krepitvi zaupanja, preglednosti, zmanjšanju tveganja, dejavnostih preverjanja, vzpostavitvi temeljev za še trdnejše prihodnje sporazume o nadzoru nad oborožitvijo in poročanju. Kitajsko pozivamo, naj dejavno prispeva k tem procesom.
9. Svet pozdravlja začetek dialoga o strateški stabilnosti ter ponovno potrditev izjave z vrha v Reykjaviku na vrhu med Rusko federacijo in Združenimi državami Amerike v Ženevi.
10. Svet se zaveda, da ima uporaba jedrskega orožja zelo resne posledice, in poudarja, da so vse države odgovorne za to, da jo preprečijo.
11. Svet poudarja, da je treba obnoviti večstranska prizadevanja in ponovno oživiti večstranska pogajalska telesa, zlasti Konferenco o razorožitvi, v zvezi s katero preučuje možnost okrepitve organizacije njenega dela in njene prihodnje širitve. Slepa ulica, v kateri je trenutno, tudi zato, ker se nikakor ne more dogovoriti o programu dela in o dodelitvi statusa opazovalk vsem državam članicam ZN, je še naprej razlog za zaskrbljenost.

12. Svet meni, da je Pogodba o celoviti prepovedi jedrskih poskusov (CTBT) ključnega pomena za jedrsko razoroževanje in neširjenje jedrskega orožja ter da je začetek njene veljavnosti za Unijo glavna prednostna naloga in ostaja politična nujnost. Vse države, ki tega še niso storile, zlasti tiste iz Priloge II, poziva, naj brez predpogojev ali nadaljnega odlašanja podpišejo in ratificirajo CTBT. Prav tako poziva vse države, naj spoštujejo moratorij na preizkušanje jedrskega orožja z eksplozijami in vse druge jedrske eksplozije ter se vzdržijo vseh dejanj, ki so v nasprotju s ciljem in namenom te pogodbe.
13. Svet priznava ključni pomen obstoječih območij brez jedrskega orožja za mir in varnost ter ostaja zavezan izvajanju resolucije o Bližnjem vzhodu, sprejete na pregledni konferenci NPT leta 1995. Seznanjen je s tem, da je bila 20. novembra 2019 sklicana konferenca ZN o vzpostavitvi območja brez jedrskega orožja in drugega orožja za množično uničevanje, vključno z njihovimi nosilci, na Bližnjem vzhodu, in izid te konference šteje za spodbudnega. Opozarja, da je, kot je navedeno v akcijskem načrtu pregledne konference NPT iz leta 2010, taka območja mogoče vzpostaviti le na podlagi dogovorov, ki jih prosto sklenejo vse države zadevne regije.
14. Svet je še naprej resno zaskrbljen zaradi vztrajnih kriz in izzivov v zvezi s širjenjem orožja, ki še vedno ogrožajo mednarodno varnost, in poudarja, da je odločen povečati prizadevanja za neširjenje orožja in okrepiti strukturo neširjenja jedrskega orožja ter povečati njeno učinkovitost in zagotoviti njeno vsesplošno uporabo. Zaveda se, da je treba poiskati mirne in diplomatske rešitve, ter poudarja, da mora biti mednarodna skupnost še naprej pozorna in pripravljena, da se s temi izzivi sooči in jih odločno obravnava. Poudarja primarno odgovornost Varnostnega sveta ZN v primerih nespoštovanja obveznosti.

15. Svet priznava pomembno delo Mednarodne agencije za atomsko energijo (IAEA) ter zlasti, da je njen sistem nadzornih ukrepov temeljni sestavni del režima neširjenja in ima ključno vlogo pri izvajanju NPT. Tesno sodelovanje med Euratomom in IAEA omogoča delujoče in učinkovite nadzorne ukrepe. Svet poudarja, da celoviti sporazum o nadzornih ukrepih skupaj z dodatnim protokolom predstavlja veljavni standard preverjanja v okviru NPT, in poziva k njuni takojšnji vsesplošni uporabi.
16. Svet ponovno poudarja, da je odločno zavezan skupnemu celovitemu načrtu ukrepanja in ga še naprej podpira. Skupni celoviti načrt ukrepanja je ključen element globalne strukture neširjenja jedrskega orožja, ki jo je Varnostni svet ZN soglasno potrdil z resolucijo 2231 (2015). Svet se zaveda težav v zvezi z enostranskim odstopom Združenih držav od skupnega celovitega načrta ukrepanja in sankcijami, ki so jih slednje ponovno uvedle. Izraža globoko zaskrbljenost zaradi nenehnih dejanj Irana, ki niso v skladu s skupnim celovitim načrtom ukrepanja ter imajo resne in v nekaterih primerih nepopravljive posledice na področju širjenja orožja. Iran poziva, naj prekliče vse dejavnosti, ki niso v skladu s skupnim celovitim načrtom ukrepanja, ter nemudoma ponovno začne dosledno izvajati svoje jedrske zaveze, zlasti izvajanje določb o preglednosti iz dodatnega protokola in skupnega celovitega načrta ukrepanja. Podpira sedanja intenzivna diplomatska prizadevanja skupnega odbora v okviru skupnega celovitega načrta ukrepanja in stike visokega predstavnika EU v vlogi koordinatorja skupnega odbora z vsemi zadevnimi partnerji. Še vedno je zelo zaskrbljen zaradi dejavnosti Irana v zvezi z balističnimi izstrelki ter ga poziva, naj se vzdrži dejavnosti, ki niso v skladu z Resolucijo Varnostnega sveta ZN 2231, in naj ne izvaja kakršnih koli dejavnosti, povezanih z balističnimi izstrelki, ki so zasnovani tako, da lahko nosijo jedrsko orožje, vključno z izstrelitvami, ki uporabljajo tako balistično tehnologijo. Nadalje poziva Iran, naj na nedržavne akterje ne prenaša nobenih izstrelkov ali sestavnih delov izstrelkov ali tehnologije izstrelkov.
17. Svet globoko obžaluje, da Sirija še ni odpravila neskladnosti s sporazumom o nadzornih ukrepih; njeno sodelovanje z IAEA je nujno in bi moralo biti pregledno, da bi rešili vsa odprta vprašanja, zato jo Svet poziva, naj podpiše in uveljavi dodatni protokol z IAEA ter ga začne čim prej v celoti izvajati.

18. Svet je resno zaskrbljen zaradi nadaljnjega širjenja tehnologije izstrelkov, saj je ta očitno destabilizacijski dejavnik. V zvezi s tem opozarja na svojo odločno podporo režimu kontrole tehnologije (MTCR) in Haaškemu kodeksu ravnanja proti širjenju balističnih izstrelkov (HCoC). Poziva k splošnemu pristopu k HCoC in njegovemu učinkovitemu izvajanju, saj je to edini večstranski instrument za preglednost in krepitev zaupanja v zvezi s širjenjem balističnih izstrelkov.
19. Svet izraža resno zaskrbljenost, ker Demokratična ljudska republika Koreja (DLRK) še naprej izvaja ukrepe za nadaljnji razvoj svojih nezakonitih programov v zvezi z jedrskim orožjem in balističnimi izstrelki. Obsoja ukrepe, ki jih je DLRK sprejela za okrepitev svojih zmogljivosti na področju jedrskega orožja in izstrelkov, vključno s ponavljajočimi se izstrelitvami izstrelkov in vzdrževanjem s tem povezanih objektov. Demokratično ljudsko republiko Korejo (DLRK) poziva, naj se vzdrži vseh jedrskih poskusov in izstrelitev balističnih izstrelkov. Poziva jo tudi, naj sprejme konkretne ukrepe za popolno, preverljivo in nepovratno odpravo orožja za množično uničevanje in balističnih izstrelkov ter ukinitve obstoječih jedrskih programov, kot je določeno v Resoluciji Varnostnega sveta Združenih narodov 2397 (2017). Prav tako jo poziva, naj začne plodne pogovore z vsemi zadevnimi stranmi, da bi vzpostavili podlago za trajni mir in varnost ter sprejeli ukrepe za doseg popolne, preverljive in nepovratne denuklearizacije Korejskega polotoka. Vztraja pri tem, da mora DLRK ponovno začeti spoštovati NPT in celoviti sporazum IAEA o nadzornih ukrepih ter uveljaviti dodatni protokol, poziva pa jo tudi, naj podpiše in ratificira Pogodbo o celoviti prepovedi jedrskih poskusov. Vse države poziva, naj spoštujejo svoje obveznosti iz ustreznih resolucij Varnostnega sveta ZN, vključno z doslednim in učinkovitim izvajanjem vseh sankcij.

20. Svet je odločen zagotoviti najvišje standarde na področju jedrske varnosti, zaščite in nadzornih ukrepov, priznava osrednjo vlogo IAEA v zvezi s tem ter opozarja na znatno financiranje njenih dejavnosti s strani Unije. Opozarja, da bo novi evropski instrument za sodelovanje na področju jedrske varnosti s proračunom v višini 300 milijonov EUR za obdobje 2021–2027 podpiral tretje države na področju jedrske varnosti in zaščite pred sevanjem, ravnanja z jedrskimi odpadki ter jedrskih nadzornih ukrepov. Pozdravlja ministrsko izjavo Mednarodne konference o jedrski varnosti, ki odraža politično voljo držav članic ter procesu krepitve jedrske varnosti na svetovni ravni dodaja vrednost in politične smernice.
21. Svet ponovno potrjuje svojo podporo neodtujljivi pravici vseh pogodbenic NPT, da brez diskriminacije in v skladu z NPT razvijajo raziskave, proizvodnjo in uporabo jedrske energije v miroljubne namene, tudi v okviru programa tehničnega sodelovanja IAEA. Priznava, da je treba zagotoviti energetska varnost po dostopnih cenah, ter spoštuje pravico držav članic, da odločajo o svoji mešanici energijskih virov in izberejo najustreznejše tehnologije za skupno doseganje podnebne cilja za leto 2030. Priznava dejavnosti IAEA v okviru podpore državam članicam pri njihovih prizadevanjih za doseganje ciljev ZN glede trajnostnega razvoja ter zlasti morebitnih prispevkov jedrske znanosti in tehnologije na področjih, kot so zdravje ljudi, kmetijstvo in prehranska varnost, gospodarjenje z vodo, podnebne spremembe, varstvo okolja in ohranjanje kulturne dediščine.
22. Svet poudarja, da sta enakost spolov ter krepitev vloge žensk in deklet pomembni horizontalni prednostni nalogi Unije, in meni, da je vidik spola treba vključiti v razprave v okviru treh stebrov NPT. Poleg tega v celoti podpira in spodbuja enakopravno udeležbo žensk in moških na področju razoroževanja, neširjenja orožja in nadzora nad orožjem ter spodbuja udeležbo žensk na pregledni konferenci NPT.

23. Svet podpira izobraževanje na področju razoroževanja in neširjenja orožja, h kateremu z različnimi dejavnostmi prispeva konzorcij EU za neširjenje orožja, tj. evropska mreža neodvisnih možganskih trustov.
24. Svet poudarja, da je treba doseči pozitiven in vsebinski izid desete pregledne konference NPT, in sicer pri pregledu izvajanja zadevne pogodbe in preteklih zavez, pa tudi z opredelitvijo področij, na katerih bi bilo treba v prihodnje doseči nadaljnji napredek, in sredstev, s katerimi bi ga bi bilo mogoče doseči. Sklenil je, da bo dejavno prispeval k pregledni konferenci NPT, tudi s predlogi za konkretne, v prihodnost usmerjene ukrepe na deseti pregledni konferenci. V ta namen je z delovnimi dokumenti prispeval k sedanjemu preglednemu ciklu in nacionalnim poročilom o izvajanju, ki so jih pripravile države članice EU. Unija in njene države članice bodo dejavno in konstruktivno pristopile k pogajanjem na pregledni konferenci.
-